

2022-09-21

PERSCOMMUNIQUÉ

Marktcommuniqué van de Nationale Bank van België

Context

De Nationale Bank van België ('de Bank') heeft kennis genomen van de brief van de heer Klaas Knot, president van De Nederlandsche Bank ('DNB'), aan mevrouw Sigrid Kaag, de Nederlandse Minister van Financiën, met als onderwerp 'brief inzake kapitaalpositie DNB', die gisteren op de website van DNB is gepubliceerd¹. De Bank is zich ervan bewust dat deze publicatie ook vragen kan oproepen over de mogelijke impact van de in de brief geschetste evoluties, in het bijzonder het gewijzigde monetair beleid, op haar resultaten.

De recente evoluties op het vlak van monetair beleid en in het bijzonder de verhoging van de basisrentetarieven van de Europese Centrale Bank ('ECB') met achtereenvolgens 50 en 75 basispunten tot dusver zullen een negatieve impact hebben op de resultaten van de centrale banken van het Eurosysteem. De Bank heeft op dit risico geattendeerd in vorige ondernemingsverslagen, recent nog in het ondernemingsverslag over boekjaar 2021².

In dat kader wenst de Bank te wijzen op haar taken als nationale centrale bank binnen het Eurosysteem dat als voornaamste opdracht heeft prijsstabiliteit te handhaven. De Bank neemt daarbij deel aan de implementatie van het monetair beleid dat centraal wordt bepaald door de Raad van Bestuur van de Europese Centrale Bank. De uitoefening van deze taken van algemeen belang brengt financiële risico's met zich die kunnen leiden tot verliezen.

Op basis van haar meest recente risicoscenario's verwacht de Bank het lopende boekjaar 2022 te zullen afsluiten met verlies. De risicoanalyse geeft bovendien aan dat de verliezen de volgende boekjaren verder zullen oplopen.

Dit is ten dele het gevolg van de herwaardering van de aan marktwaarde gewaardeerde beleggingsportefeuilles van de Bank. Evenwel is de belangrijkste factor de oplopende financieringskost van de monetairebeleidspportefeuilles: tegenover de gestegen rentelasten op de deposito's die de kredietinstellingen bij de Bank aanhouden staan de lage yields waaraan de veelal langlopende effecten in die portefeuilles werden verworven³.

De voormelde risicoscenario's zijn nog dermate omgeven met verschillende onzekerheden, waaronder de mogelijkheid van verdere evoluties op het vlak van monetair beleid⁴ en verdere marktontwikkelingen, dat de Bank in dit stadium nog niet in staat is om op voldoende betrouwbare wijze aan te geven wat de impact van

¹ Zie <https://www.dnb.nl/media/3z3k23oj/brief-inzake-kapitaalspositie-dnb-september-2022.pdf>.

² Zie punten 3.1.1.3, 3.1.2.1, 3.2.7.3 en 3.2.7.6 van het ondernemingsverslag over boekjaar 2021 (https://www.nbb.be/doc/ts/publications/nbbreport/2021/nl/t2/verslag2021_t2.pdf).

³ In het ondernemingsverslag over boekjaar 2021 werd dit als volgt toegelicht: '*Als gevolg van het Asset Purchase Programme (APP) en het Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP) heeft een groter wordend gedeelte van de actiefzijde van de Bank geen bankbiljetten meer als tegenpost, maar wel andere passiva, zoals de lopende rekeningen van de kredietinstellingen en de depositofaciliteit, die worden vergoed tegen een vooraf bepaalde (positieve of negatieve) kortetermijnrente. Deze evolutie brengt een verhoging van het rentevoetrisico op langere termijn met zich mee. (...)*'

⁴ De Raad van Bestuur van de Europese Centrale Bank heeft reeds de verwachting uitgedrukt dat de rentetarieven in de toekomst verder zullen worden verhoogd. Daarbij zullen toekomstige rentebesluiten gebaseerd blijven op data en een benadering per vergadering volgen. Voor meer informatie, zie <https://www.ecb.europa.eu/press/pressconf/2022/html/ecb.is220908~cd8363c58e.nl.html>.

deze evoluties op het resultaat van de Bank zal zijn op balansdatum (31 december 2022). Evenmin kan in dit stadium worden bepaald of er een impact zal zijn op de dividenduitkering over boekjaar 2022.

De uiteindelijke impact zal in de loop van de komende maanden duidelijker worden en de Bank zal hierover te gepasten tijde communiceren wanneer meer concrete duiding kan worden gegeven.

Toelichting

De Bank heeft sedert jaren rekening gehouden met mogelijke verliesscenario's bij rentestijging⁵. Zo heeft de Bank er in haar ondernemingsverslag over boekjaar 2021 nog op gewezen dat:

Door het toenemende volume en de samenstelling van de balans, in het bijzonder het APP en het PEPP, bestaat het risico dat de resultaten van de Bank onder druk komen te staan, in het bijzonder in geval van een rentestijging. In die omstandigheden handhaaft de Bank haar beleid om 50% van de winst van het boekjaar te reserveren zolang de periode van onconventionele monetaire maatregelen aanhoudt. (...)

De Bank heeft inderdaad in 2016 haar reserveringsbeleid gewijzigd⁶ en sindsdien jaarlijks 50 procent van haar winst gereserveerd. De reserves van de Bank fungeren immers als financiële buffers bij verliezen. Overeenkomstig dit reserveringsbeleid wordt een negatief resultaat van het boekjaar⁷ eerst ten laste gelegd van de beschikbare reserve die op dit moment 4,76 miljard euro bedraagt. Vervolgens wordt het, indien nodig, gedekt door het reservefonds dat op dit moment 2,65 miljard euro bedraagt⁸. Deze buffers zullen op het einde van dit jaar een eerste maal moeten worden aangesproken voor de aanzuivering van een verlies. Hoe groot dit verlies precies zal zijn en of dit de dividenduitkering zal impacteren is op dit ogenblik onzeker.

Hieronder worden nog eens de algemene principes van het sedert 2009 gevoerde dividendbeleid in herinnering gebracht.

Het dividend van de Bank bestaat uit twee componenten, namelijk een eerste dividend van 1,5 euro per aandeel en een tweede dividend dat, bij voldoende winst, 50 procent van de netto-opbrengst van de statutaire portefeuille bedraagt. Deze statutaire portefeuille wordt gevormd door de activa die de tegenpost vormen van het reservefonds en de beschikbare reserve.

Het eerste dividend wordt, ook wanneer het jaarresultaat negatief is, gedekt door zowel de beschikbare reserve als het reservefonds.

Het tweede dividend wordt gedekt door de beschikbare reserve, tenzij een terugneming op de beschikbare reserve zou leiden tot een peil van de reserves dat ontoereikend is om de geschatte risico's te dekken. De financiële soliditeit en onafhankelijkheid van de Bank primeren.

Gelet op de huidige evoluties en de verschillende nog onzekere factoren is het in dit stadium nog niet mogelijk om te bepalen of op balansdatum (31 december 2022) het peil van de reserves toereikend zal zijn om de geschatte risico's te dekken. De uitkering van een tweede dividend over boekjaar 2022 is bij ongewijzigde omstandigheden bijgevolg onzeker. Dit geldt nog meer voor de boekjaren 2023 en 2024.

De Bank blijft de situatie verder opvolgen en zal de markt informeren wanneer de impact van deze ontwikkelingen op het resultaat en, eventueel, op de dividenduitkering concreter kunnen worden geduid.

⁵ Op balansdatum (31 december 2021) werd de benedengrens van de financiële risico's waaraan de Bank was blootgesteld geraamd op 5,8 miljard euro.

⁶ Zie <https://www.nbb.be/doc/ts/enterprise/press/2016/cp160323bni.pdf>.

⁷ Er wordt in herinnering gebracht dat het resultaat van het boekjaar de eerste buffer vormt voor het opvangen van verliezen.

⁸ Er wordt opgemerkt dat het reservefonds ook voor 324,79 miljoen euro uit afschrijvingsrekeningen bestaat. Deze worden niet meegenomen bij de berekening van de totale financiële buffers van de Bank die bijgevolg 7,08 miljard euro bedragen.